

Esilääkekierto – tyhmä, tyhmempi, anestesia­lääkäri?

Timo Jama

Vuonna 2015 julkaistaan seuraava alkuperäistutkimus arvovaltaisessa *Anesthesia & Critical Care Journal*issa: syy anestesia­lääkäreiden varhaiseen kuolleisuuteen selvinnyt – esilääkekierto. Tässä prospektiivisessä, kontrolloimattomassa työssä verrattiin strukturoidun anestesiapoliklinikan, ”preoperatiivipoli”, ja entisen kaltaisen kaaoksen merkitystä anestesia­lääkäreiden kuolleisuuteen. 10 vuoden seurannan jälkeen työ jouduttiin eettisistä syistä keskeyttämään, koska anestesia­lääkärikuolleisuus oli yli 4-kertainen jälkimmäisessä ryhmässä.

Fiktiota? Ehkä.

Tyypillinen tilanne työpäivän jälkeen osastolla esilääkekierrolla: paperit ovat jossain muualla, laborat eivät ole vielä valmiita, jumppari haastattelee juuri potilasta, hoitajat pitävät raporttia ainoassa vapaassa tutkimushuoneessa.

Mikään muu erikoisala ei suostuisi pitämään poliklinikkaa, jos lääkäri joutuisi näkemään samanlaisen vaivan potilaan tutkimiseksi. Kuvitelkaa sisätautipoli, jossa EKG ja kolesteroliarvot eivät olisi valmiita potilaan astuessa tutkimushuoneeseen tai kirurgi juoksemassa potilaan perässä osastolla ja lopulta tutkivan tämän muiden potilaiden läsnäolles-

sa osaston aulassa. Entä mitä sanoisi psykiatri, jos varatulle vastaanottoajalle olisi samalla järjestetty toimintaterapeutin haastattelu?

Käytävällä tutkiminen, puutteelliset esitiedot ja kiire johtavat pahimmillaan jopa potilaan kuolemaan. Esimerkkejä on.

Jostain minulle tuntemattomasta syystä anestesia­lääkärit kuitenkin suostuvat vuodesta toiseen edellä kuvattuun kohteluun. Asialle ”ei voi vaan mitään..”, ”tätä on yritetty, mutta..”. Onko todella näin? Miksi me tähän suostumme? Asia on järjestettävissä. Yksikään kirurgi ei leikkaa kuin luomia mikäli anestesiapalveluita ei ole tarjoilla.

Joku viisas sanoi aikoinaan, että ”mikäli et halua että kasvoillesi astutaan, älä jää makaamaan maahan”. Nyt on aika nousta ylös. Esilääkekierron voi ja se tulee organisoida järkevästi preoperatiivipoliklinikan idean mukaisesti. Vielä kun anestesia­lääkäreitä työskentelee kuntasektorilla.

Timo Jama
anestesiaan erikoistuva lääkäri
HUS/HYKS